

ਮਾਡਲ ਟੈਸਟ ਪੇਪਰ

(2018-19)

ਵਿਸ਼ਾ ਇਤਿਹਾਸ (ਬਾਰੂਵੀਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ)

(For MR/VI/HI Students only)

ਸਮਾਂ: 3 ਘੰਟੇ

ਕੁੱਲ ਅੰਕ: 90

ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਚਾਰ ਭਾਗਾਂ (ਭਾਗ-ੳ, ਅ, ਏ ਅਤੇ ਸ) ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੱਗੇ ਉੱਪ ਭਾਗ ਹੇਠ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ।

ਭਾਗ- ੳ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1 ਵਸਤੂਨਿਸ਼ਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 2 ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ 20 ਉਪਭਾਗ ਹਨ। ਇਸ ਭਾਗ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੱਲ ਕਰਨੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ।

ਭਾਗ -ਅ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ. 2 ਵਿੱਚ 3 ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ 10 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ 5 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੱਲ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ 25-30 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ।

ਭਾਗ-ਏ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ. 3 ਵਿੱਚ 4 ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ 8 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ 5 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੱਲ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ 50-60 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ।

ਭਾਗ- ਸ ਵਿੱਚ ਨਕਸ਼ੇ ਸਬੰਧੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੈ ਜੋ 15 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ 5 ਸਥਾਨ ਦਰਸਾਉਣ ਦੇ 10 ਅੰਕ ਹਨ ਅਤੇ 5 ਸਥਾਨਾਂ ਸਬੰਧੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦੇ 5 ਅੰਕ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਸਥਾਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ 10 ਤੋਂ 15 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰਨੀ ਹੈ। ਨਕਸ਼ੇ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਅੰਦਰੂਨੀ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਨੋਟ 1:- ਵੇਖਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਨਕਸ਼ੇ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਥਾਂ ਬਦਲਵੇਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਭਾਗ-ੳ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 1. ਵਸਤੂਨਿਸ਼ਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

20×2=40

ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:-

- i) ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਵੰਡ ਕਦੋਂ ਹੋਈ?
(a) 1965 (b) 1966 (c) 1977 (d) 1947 (2)
- ii) ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਕਿਹੜੇ ਦੁਆਬ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੈ?
(a) ਬਾਰੀ (b) ਚੱਜ (c) ਰਚਨਾ (d) ਸਿੰਧ ਸਾਗਰ (2)

- iii) ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਕੌਣ ਸੀ?
 (ੳ) ਦੀਵਾਨ ਮੋਹਕਮ ਚੰਦ (ਅ) ਫ਼ਕੀਰ ਅਜ਼ੀਜ਼ਉੱਦੀਨ
 (ੲ) ਰਾਜਾ ਧਿਆਨ ਸਿੰਘ (ਸ) ਦੀਵਾਨ ਭਵਾਨੀ ਦਾਸ (2)
- iv) 'ਜ਼ਫ਼ਰਨਾਮਾ' ਕਿਸ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ?
 (ੳ) ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ (ਅ) ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ
 (ੲ) ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ (ਸ) ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ (2)
- v) ਪਹਿਲਾ ਘੱਲੂਘਾਰਾ ਕਿੱਥੇ ਵਾਪਰਿਆ? (2)
 (ੳ) ਕਾਹਨੂੰਵਾਨ (ਅ) ਕੁੱਪ
 (ੲ) ਸਰਹਿੰਦ (ਸ) ਗੁਰਦਾਸ ਨੰਗਲ

ਖਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:

- vi) ਬਾਬਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਕੁੱਲ..... ਹਮਲੇ ਕੀਤੇ। (2)
- vii) ਮਸੰਦ ਪ੍ਰਥਾ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਨੇ ਕੀਤੀ। (2)
- viii) ਆਦਿ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਸੰਕਲਨ ਈਸਵੀ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਹੋਇਆ। (2)
- ix) ਨੂੰ ਬੰਦੀ ਛੋੜ ਬਾਬਾ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। (2)
- x) ਉਦਾਸੀ ਮਤ ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕ ਸਨ। (2)

ਸਹੀ / ਗਲਤ

- xi) ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਛੇਵੇਂ ਗੁਰੂ ਸਨ। (2)
- xii) ਸ਼੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਂ ਚੱਕ ਨਾਨਕੀ ਸੀ। (2)
- xiii) ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਸਥਿਤ ਹੈ। (2)
- xiv) ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਨੂੰ ਬਾਲ ਗੁਰੂ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। (2)
- xv) ਨਵਾਬ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੈਨਾਪਤੀ ਸੀ। (2)

ਸਹੀ ਮਿਲਾਨ ਕਰੋ

xvi) ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ	ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ	(2)
xvii) ਦਲ ਖਾਲਸਾ	ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ	(2)
xviii) ਸ਼ੁਕਰਚੱਕੀਆ ਮਿਸਲ	ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ	(2)
xix) ਮੰਜੀ ਪ੍ਰਥਾ	12 ਜੱਥੇ	(2)
xx) ਮਾਧੋ ਦਾਸ	ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ	(2)

ਭਾਗ- (ਅ)

- ਪ੍ਰਸ਼ਨ 2 ਨੋਟ: ਕੋਈ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। (ਉੱਤਰ 25-30 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ) 5×3=15**
- ਹਿਮਾਲਿਆ ਪਰਬਤ ਦੇ ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਲਾਭ ਲਿਖੋ। (3)
 - ਬਾਬਰ ਦੇ ਭਾਰਤ ਉੱਤੇ ਹਮਲੇ ਦੇ ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਕਾਰਨ ਲਿਖੋ। (3)
 - ਮਸੰਦ ਪ੍ਰਥਾ ਦੇ ਤਿੰਨ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਕੀ ਸਨ? (3)
 - ਸੰਗਤ ਅਤੇ ਪੰਗਤ ਬਾਰੇ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ। (3)
 - ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੇ ਤਿੰਨ ਮੁੱਖ ਸਿਧਾਂਤ ਕੀ ਸਨ? (3)
 - ਮੰਜੀ ਪ੍ਰਥਾ ਬਾਰੇ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਜਾਣਦੇ ਹੋ? (3)
 - ਮੁਗਲਾਂ ਅਧੀਨ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਮਾਜ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਲਿਖੋ। (3)
 - ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਨਵੀਂ ਨੀਤੀ ਦੀਆਂ ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਲਿਖੋ। (3)
 - ਬੁੱਢਾ ਦਲ ਤੇ ਤਰੁਨਾ ਦਲ ਬਾਰੇ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਨੋਟ ਲਿਖੋ। (3)
 - ਪਹਿਲੇ ਐਂਗਲੋ ਸਿੱਖ ਯੁੱਧ ਦੇ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਿਖੋ। (3)

ਭਾਗ- (ੲ)

- ਪ੍ਰਸ਼ਨ-3: ਨੋਟ: ਕੋਈ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। (ਉੱਤਰ 50-60 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ) 5×4=20**
- ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਰਚਨਾ ਵਿੱਚ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹੜੀਆਂ ਮੁੱਖ ਕਠਿਨਾਈਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ? (4)
 - ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀਆਂ ਕੋਈ ਚਾਰ ਸਿਖਿਆਵਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ। (4)
 - ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਵਰਨਣ ਕਰੋ। (4)
 - ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੇ ਚਾਰ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਲਿਖੋ। (4)
 - ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਦੇ ਚਾਰ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ। (4)
 - ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ? (4)
 - ਮੁਗਲਕਾਲੀਨ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਇਸਤਰੀਆਂ ਸਬੰਧੀ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਬੁਰਾਈਆਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ। (4)
 - ਦੂਜੇ ਐਂਗਲੋ ਸਿੱਖ ਯੁੱਧ ਦੇ ਕੋਈ ਚਾਰ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ। (4)

ਭਾਗ-(ਸ) ਨਕਸ਼ਾ (ਮਾਨ-ਚਿੱਤਰ) 10+5=15

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 4 (ੳ) ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰੇਖਾ ਮਾਨ-ਚਿੱਤਰ ਵਿੱਚ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਦੀਆਂ ਲੜਾਈਆਂ ਦੇ ਕੋਈ ਪੰਜ ਸਥਾਨ ਦਿਖਾਓ। (10)

(ਅ) ਹਰ ਇੱਕ ਸਥਾਨ ਦੀ 10 ਤੋਂ 15 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਵੀ ਕਰੋ। (5)

ਜਾਂ

(ੳ) ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਾਨਚਿੱਤਰ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਐਂਗਲੋ ਸਿੱਖ ਯੁੱਧ ਦੇ ਸਥਾਨ ਦਿਖਾਓ। (10)

(ਅ) ਹਰ ਸਥਾਨ ਦੀ 10 ਤੋਂ 15 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਵੀ ਕਰੋ। (5)

ਵੇਖਣ ਤੋਂ ਅਸਮੱਰਥ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ:4(ਮਾਨਚਿੱਤਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ) ਦੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਬਦਲਵੇਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ)

(ੳ) ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਭੂਗੋਲਿਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ। (10)

(ਅ) ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਬਾਰੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ। (5)

ਜਾਂ

(ੳ) ਪਾਣੀਪਤ ਦੀ ਤੀਸਰੀ ਲੜਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਸਿੱਟੇ ਦੱਸੋ। (10)

(ਅ) ਮਹਾਰਾਣੀ ਜਿੰਦਾ ਦੇ ਬਾਰੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ। (5)

Hindi Version

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪਤਰ 4 ਭਾਗਾਂ (ਕ, ਖ, ਗ, ਘ) ਮੇਂ ਭਾਂਟਾ ਗਯਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਮੇਂ ਮੁੱਖ ਰੂਪ ਮੇਂ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੈਂ। ਜਿਨਕੇ ਤਪ ਭਾਗ ਨਿਮਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ।

ਕ) ਭਾਗ-ਕ ਮੇਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨ. 1 ਵਸਤੁਨਿਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੈਂ ਜਿਸ ਮੇਂ 2 ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ 20 ਤਪ ਭਾਗ ਹੈਂ। ਇਸ ਭਾਗ ਕੇ ਸਭੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਲ ਕਰਨੇ ਹੈ।

ਖ) ਭਾਗ-ਖ ਮੇਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨ. 2 ਮੇਂ 3 ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ 10 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੈਂ। ਜਿਸ ਮੇਂ ਸੇ ਕੋਓਂ 5 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਲ ਕਰਨੇ ਹੈਂ। ਪ੍ਰਤਯੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਾ ਤਤਰ 25-30 ਸ਼ਬਦਾਂ ਮੇਂ ਦੇਂ।

ਗ) ਭਾਗ-ਗ ਮੇਂ 3 ਸੇ 4 ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ 8 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੈਂ। ਕੋਓਂ 5 ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਕਾ ਤਤਰ ਦੇਂ। ਪ੍ਰਤਯੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਾ ਤਤਰ 50-60 ਸ਼ਬਦਾਂ ਮੇਂ ਦੇਂ। ਪ੍ਰਤਯੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 5 ਅੰਕ ਕਾ ਹੈਂ।

ਘ) ਭਾਗ-ਘ ਮੇਂ ਏਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੋਗਾ ਜੋ ਨਕਸ਼ੇ ਸੇ ਸਮ੍ਬੰਧਿਤ ਹੋਗਾ। ਕੁਲ 15 ਅੰਕ ਹੋਂਗੇ। 5 ਸਥਾਨ ਦਿਖਾਨੇ ਕੇ ਲਿਏ 10 ਅੰਕ ਔਰ ਤਨ ਸਥਾਨਾਂ ਕੀ ਵਯਾਖਯਾ ਕਰਨੇ ਕੇ 5 ਅੰਕ ਹੋਂਗੇ (10-15 ਸ਼ਬਦਾਂ ਮੇਂ)। ਨਕਸ਼ੇ ਮੇਂ 100% ਆਨ੍ਤਰਿਕ ਛੂਟ ਹੋਗੀ।

ਨੋਟ:- ਦੇਖਨੇ ਮੇਂ ਅਸਮੱਰਥ ਵਿਛਾਰਥੀਯੋਂ ਕੇ ਲਿਏ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 4 ਕੇ ਸਥਾਨ ਪਰ ਅਲਗ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਿਯਾ ਗਯਾ ਹੈ।

ਭਾਗ-(ਕ)

ਪ੍ਰਸ਼ਨ-1. ਵਸਤੁਨਿਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

ਸਹੀ ਤਤਰ ਚੁਨੇ:-

20×2=40

1. ਭਾ਷ਾ ਕੇ ਆਧਾਰ ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਕਾ ਵਿਭਾਜਨ ਕਭ ਹੁਆ?

(ਕ) 1965 (ਖ) 1966 (ਗ) 1977 (ਘ) 1947

2. अमृतसर कौन-से दोआब में स्थित है?
 (क) बारी (ख) चज (ग) रचना (घ) सिंध सागर
3. महाराजा रणजीत सिंह का प्रधानमंत्री कौन था? 2
 (क) दीवान मोहकम चंद (ख) फकीर अजीजुद्दीन
 (ग) राजा ध्यान सिंह (घ) दीवान भवानी दास
4. ज़फ़रनामा किस गुरु साहिब ने लिखा है? 2
 (क) गुरु नानक देव जी (ख) गुरु अर्जुन देव जी
 (ग) गुरु तेग बहादुर जी (घ) गुरु गोबिंद सिंह जी
- v. पहला घल्लूधारा कहाँ हुआ था? 2
 (क) काहनूवान (ख) कुप्प
 (ग) सरहिंद (घ) गुरदास नंगल

रिक्त स्थान भरो:

- vi . बाबर ने पंजाब पर कुल..... हमले किए।
- vii. मसंद प्रथा की शुरूआतने की। 2
- viii. आदि ग्रंथ साहिब का संकलन ई. में पूरा हुआ। 2
- ix.को बंदी छोड़ बाबा भी कहा जाता है। 2
- x. उदासी मत के संस्थापक..... थे।

सही / ग़लत

- xi. गुरु अर्जुन देव जी सिक्ख धर्म के छठे गुरु थे। 2
- xii. श्री आनंदपुर साहिब का प्रथम नाम चक्क नानकी था। 2
- xiii. 'अकाल तख्त साहिब' अमृतसर में स्थित हैं। 2
- xiv. गुरु हरि कृष्ण जी को बाल गुरु के नाम से जाना जाता है। 2
- xv. नवाब कपूर सिंह दल खालसा के प्रधान सेनापति थे। 2

सही मिलान करें

- xvi. खालसा पंथ बन्दा सिंह बहादुर 2
- xvii. दल खालसा गुरु अमरदास जी 2
- xviii. शुकरचकियाँ मिसल गुरु गोबिन्द सिंह जी 2
- xix. मंजी प्रथा 12 जत्थे 2
- xx. माधो दास रणजीत सिंह 2

भाग-(ख)

प्रश्न-2. तीन अंकों वाले प्रश्न

5×3=15

नोट: कोई पाँच प्रश्न करें

1. हिमालय पर्वत के कोई तीन लाभ बतायें। 3
2. बाबर के भारत पर हमलों के कोई तीन कारण बतायें। 3
3. मंसद प्रथा के तीन मुख्य उद्देश्य क्या थे? 3
4. संगत और पंगत प्रथा पर संक्षिप्त नोट लिखें? 3
5. खालसा पंथ के तीन मुख्य सिद्धान्त क्या थे? 3
6. मंजी प्रथा के बारे में आप क्या जानते हो? 3
7. मुगलों के अधीन पंजाब के समाज की तीन विशेषताएँ बतायें। 3
8. गुरु हरगोबिन्द जी की नई नीति की तीन विशेषताएँ लिखें। 3
9. बुड्ढा दल तथा तरूणा दल पर एक संक्षिप्त नोट लिखो। 3
10. पहले ऐंग्लों-सिख युद्ध के तीन प्रभावों का वर्णन करें। 3

भाग-(ग)

प्रश्न-3. पाँच अंकों वाले प्रश्न

5×4=20

नोट: कोई पाँच प्रश्न करें

1. पंजाब के इतिहास के निर्माण में इतिहासकारों को कौन सी मुख्य कठिनाईयों का सामना करना पड़ता है? वर्णन करो। 4
2. गुरु नानक देव जी की चार शिक्षाओं का वर्णन करें। 4
3. गुरु अर्जुन देव जी की शहीदी के मुख्य कारणों का संक्षिप्त में वर्णन करें। 4
4. खालसा पंथ की स्थापना के चार मुख्य कारण लिखें। 4
5. बंदा सिंह बहादुर की सफलता के चार कारण लिखें। 4
6. गुरु तेग बहादुर जी की शहीदी के महत्वपूर्ण प्रभावों का वर्णन करें। 4
7. मुगलकालीन पंजाब में स्त्री समाज की बुराइयों का वर्णन करें। 4
8. दूसरे ऐंग्लों-सिख युद्ध के कोई चार प्रभावों का वर्णन करें। 4

भाग-(घ)

मानचित्र

10+5=15

- (क) पंजाब के रेखा मानचित्र में बन्दा सिंह बहादुर की लड़ाइयों के कोई पाँच स्थान भरें। (10)
- (ख) हर एक स्थान की व्याख्या 10-15 शब्दों में करें। (5)

अथवा

- (क) पंजाब के रेखा मानचित्र में दूसरे ऐंग्लों सिख युद्ध के स्थान दिखायें। (10)
- (ख) हर एक स्थान की व्याख्या 10-15 शब्दों में करें। (5)

देखने में असमर्थ विद्यार्थियों के लिए प्रश्न नं.4 (मानचित्र का प्रश्न) के स्थान पर करने योग्य प्रश्न

- (क) पंजाब की भौगोलिक विशेषताओं का वर्णन करें।
(ख) श्री हरिमन्दिर साहिब के बारे में नोट लिखो।

अथवा

- (क) पानीपत की तीसरी लड़ाई के कारणों और परिणामों का वर्णन करें।
(ख) महारानी जिंदा के बारे में नोट लिखो।

Model Test Paper
Subject-History (For MR/HI/VI Students)

(English Version)

(Instructions for Question Paper)

These questions are divided into four parts (A, B,C, D) consisting four main questions with further sub-divisions, as given below:

Part A :- Question No. 1 is an objective type Question having 20 sub-parts of 2 marks each. All the questions are compulsory.

Part B :- Question No. 2 has 10 sub-parts of 3 marks each. Answer any five questions in about 25-30 words.

Part C :- Question No. 3 has eight (8) sub-parts of 4 marks each. Answer any five 5 questions in about 50-60 words.

Part D : Question No. 4 is for Map and Explanatory Notes of 15 marks. 10 marks for marking five places in the map and 5 marks for explanatory notes. Each explanatory note should be written in 10-15 words. There will be an internal choice in this question.

Note:- There will a separate question in lieu of question No. 4 (Map question) for visual impaired candidates

Question-1 Objective type question

20×2=40

Multiple choice question

- I. When was Punjab divided on language basis? 2
(a) 1965 (b) 1966 (c) 1977 (d) 1947
- II. Amritsar is situated in which Doab? 2
(a) Bari (b) Chaj (c) Rachna (d) Sindh Sagar
- III. Who was the Prime minister of Maharaja Ranjit Singh? 2
(a) Diwan Mohkam Chand (b) Faqir Aziz-ud-din

- (c) Raja Dyan Singh (d) Diwan Bhiwani Dass
- IV. Which Guru Sahib wrote 'Zafarnama'? 2
- (a) Guru Nanak Dev Ji (b) Guru Arjan Dev Ji
- (c) Guru Teg Bahadur Ji (d) Guru Gobind Singh Ji
- V. Where did First Ghallughara take place? 2
- (a) Kahnuwan (b) Kupp
- (c) Sirhind (d) Gurdas Nangal

Fill in the blanks:

- VI. Babur attacked..... times at Punjab. 2
- VII. Masand system was started by 2
- VIII. Compilation of the Adi Granth Sahib was completed inA.D. 2
- IX is called Bandichhor Baba. 2
- X.was the foundar of Uddasi. 2

True / False

- XI. Guru Arjun Dev ji was the sixth Guru of Sikhs. 2
- XII. The first name of Chak Nanaki was Sri Anandpur Sahib 2
- XIII. Akal Takht Sahib was situated at Amritsar. 2
- XIV. Guru Harkrishan ji is known by the Name of 'Bal Guru' also. 2
- XV. Nawab Kapoor Singh was the chief commander of 'Dal Khalsa'. 2

Match the following:

- XVI. Khalsa Panth Banda Singh Bahadur. 2
- XVII. Dal Khalsa Guru AmarDas Ji. 2
- XVIII. Shukar Chakya Misl. Guru Gobind Singh 2
- XIX. Manji System 12 Groups (jathas). 2
- XX. Madho Das Ranjit Singh. 2

Part-B

Question-2: Attempt any five questions. 5×3=15

(Answer of each question should be in about 25-30 words)

- I. Write the three advantages of Himalayas. 3
- II. Write the three causes of the Babur invasion on India. 3
- III. What were the three main objectives of Masand system? 3

IV.	Write a short note on Sangat and Pangat.	3
V.	What were the three main principles of Khalsa Panth?	3
VI.	Write a note on Manji system.	3
VII.	Write the three features of the Society of Punjab under the mughal period.	3
VIII.	Write three main features of the New Policy of Guru Hargobind Sahib ji.	3
IX.	Write a note about Buddha Dal and Taruna Dal.	3
X.	Discuss about the three effects of the second Anglo Sikh war.	3

Part-C

Question-3: Attempt any five questions. 5×4=20

I.	Explain the difficulties faced by the historians while constructing the History of Punjab.	4
II.	Write the four teachings of Guru Nanak Dev ji.	4
III.	Discuss the main causes of the martyrdom of Guru Arjun Dev ji.	4
IV.	Write down the four major causes of the establishment of Khalsa Panth.	4
V.	Discuss the four causes of the success of Banda Singh Bahadur.	4
VI.	What were the major effects of the martyrdom of Guru Teg Bahadur ji?	4
VII.	Discuss the four demerits of the women Society in the Mughal period of Punjab.	4
VIII.	What were the four major effects of the second Anglo Sikh war?	4

Part-D

Map Question 10+5=15

(a)	On the given outline map of Punjab, show the five battle places of Banda Singh Bahadar.	(10)
(b)	Explain each battle places in 10-15 words.	(5)

or

(a)	On the given outline map of Punjab show the battle places of second Anglo Sikh war	(10)
(b)	Explain each battle places in 10-15 words.	(5)

For visually impaired students in lieu of Question no.4 .

(a)	Discuss the Geographical features of the Punjab.	(10)
(b)	Write a short note on Shri Harimandir Sahib.	(5)

or

(a)	Discuss the causes and effects of the third battle of Panipat.	(10)
(b)	Write a short note on Maharani Jindaan.	(5)

10/01/